

Kosztolányi Dezső
Zsivajgó természet

*Mercator
Stúdió*

Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője.

Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-607-625-2

Mercator Stúdió, 2009

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.

www.akonyv.hu

Tel/Fax: 06-26-301-549

Mobil: 06-30-305-9489

e-mail: peteryk@t-online.hu

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ
ZSIVAJGÓ TERMÉSZET
(1930)

Tartalom

Fák beszéde	5
<i>Pálma</i>	5
<i>Hárs</i>	5
<i>Nyírfa</i>	5
<i>Almafa</i>	5
<i>Eperfa</i>	5
<i>Nyárfa</i>	5
Állatok beszéde	6
<i>Medve</i>	6
<i>Vadkan</i>	6
<i>Víziló</i>	6
<i>Nyúl</i>	6
Madarak beszéde	7
<i>Hattyú</i>	7
<i>Holló</i>	7
<i>Sirály</i>	7
<i>Kolibri</i>	7
Rovarok beszéde	8
<i>Hangya</i>	8
<i>Darázs</i>	8
Lepkék beszéde	9
<i>Galathéa</i>	9
Ásványok beszéde	10
<i>Ezüst</i>	10
Drágakövek beszéde	11
<i>Smaragd</i>	11

Fák beszéde

Pálma

– Versben beszélek, és verssel köszöntsék nagy, mozdulatlan legyezőimet s nagy csöndemet is. Én vagyok a Fönség.

Hárs

– Szülőházában a vén udvaron hová gurultak labdáid, szegény? Hová repült a sárkányod vajon, s kedved, hited az életed felén, És merre szálltak, merre tűntek el viháncoló, víg gyermektársaid? Ezt kérdezed, de senki sem felel, csupán mi zúgunk, régi hársak itt.

Nyírfa

– Héjam fehér, mint a papír. Megbabonázza azt, ki ír, és hogyha elrontott a hír, nevem álmodba visszasír. Izen neked a nyír.

Almafa

– Bő, zöld szoknyában, széles terebélyel mesékről álmodom, ha jő az éjjel. A lombjaim közt almák aranya. Mindig csak adnék, én, örök anya.

Eperfa

– Itt lakmároztaál egykor, az eperfán, jaj, hogy szerettél. Majd ha por leszel, egy nyári szellő még felém seper tán.

Nyárfa

– Mily szép nevem van. Hallod? Nyárfa, nyárfa. Karcún, fehérén állok a határba. Úgy reszketek és sírok, mint egy árva. S minden széllel zenélek, mint a hárfa...

Állatok beszéde

Medve

– Mindig ölelnék, mindent, a világot,
a fát, a sziklát, a kisgyerekeket,
vagyok a lompos és otromba jóság,
a láncrevert, esetlen szeretet...

Vadkan

– Zrinyi Miklósnak aljas gyilkosa.
Röfögve száz alakot öltök,
s amint elbántam a dicső magyarral,
ármánykodással vagy kemény agyarral
irtok a földön mindenféle költőt.

Víziló

– Csak azt tudom, hogy lenni, enni jó!
Leírni szörnypofám nincs semmi szó!
Iszonyú száj, hús-poklokhoz nyiló!
Négyszögletes tömb, kétezer kiló!
Grammban kimondva ép két millió!
Egyiptom álma! Roppant vízió!
Lidércnyomás! Húszmázsás víziló!

Nyúl

– Bátor vadász, ki átlövöd acéllal
alázatos és tiszta szívemet,
tiszteld az én százszor-szent gyávaságom,
ki meghalok, az életért zokogva,
mint az egyéves, síró kisgyerek.

Madarak beszéde

Hattyú

– Hogy énekelnek mindenféle fattyúk,
pimasz veréb, csicsörke, banka, vadtyúk,
mi hallgatunk a zűrzavarba, hagyjuk,
csivogjanak, legyen meg akaratjuk.
Csodásan úszunk a csodás halálba,
de ottan az igaz dalt megtalálva
az égre sírunk, gőgös, néma hattyúk.

Holló

– Rég dalolt meg engemet már híres versében Poe Edgár,
és habár a század eljár, nem múlt el egy sora sem.
Most is itt ülök s előre káromok, miként a dőre
pusztulás vad hirdetője, a zord rímet keresem.
Gyászruhámban, kárvallottan a bús rímet keresem,
s azt üvöltöm: "Sohasem!"

Sirály

– Dac és düh, mely felhők közül kiszáll!

S birál!

Vészben-viharban víjjogó király!

Sirály!

Kolibri

– Kincs voltam, el-nem-múló, fényes ékszer,
de szárnyra keltem, élni, csélcsap ésszel.
Bolond is vagy, ha hírrel megelégszel.
Csókolni itten nem lehet elégszer.
Őrjöngj, röpj, s örülj, ha lázban égsz el.

Rovarok beszéde

Hangya

– Földművelő a hangya.

A szorgalom a kenyere s kalandja.

Ha langy a

nyár, nézi, hogy nő télre a kalangya.

Darázs

– Feketesárga gyilkos, tőr kezében:

darázs!

Izgága röpte, ideges zugás:

varázs!

A seb, melyet döf, izzó, lángoló-vad:

parázs!

Lepkék beszéde

Galathéa

– A madarak zenészek.

Én nem tudok dalolni, ámde nézek.

Ha színeket rakétáz a tenyészet,
úgyis megértem a dicső Egészet.

Fészek

nélkül csapongok így a fészlő

virágra, részeg,

bohém és néma festő.

Ásványok beszéde

Ezüst

– Én, az arany szegény testvére, fáradt
lelkemből a múlt halvány fénye árad.
Olyan vagyok, mint ég késői ősszel,
mint könny a csipkén, a holdfény s az ősz fej.
Emlékezem csupán, de már nem élek.
Ezért zenélek.

Drágakövek beszéde

Smaragd

– Mi illik a te szép, vad kedvesedhez?

Mi hűti forró lázát? A smaragd.

Tedd gyűrűjébe e zöld, lanyha békét,
s hogy meg ne unja hűvös, tiszta ékét,
művész, kemény, fényes lánggá faragd.